

Menschenklassen egoistischer Zwecke wegen mit frevelnder Hand stören und vernichten wollen, die haben keine Strafe zu fürchten, ihnen helfen offen und heimlich, ihnen stimmen alle die zu, die das Volk bloß als eine rechtslose, bis zur Erschöpfung auszubeutende Arbeitsherde betrachten. Die soll auch von der reichen Tafel des Wiessens genießen dürfen, soll sich ihres Menschenwertes und ihrer Menschenwürde bewußt werden? Dann gäbe es ja keine Herren und Sklaven mehr, dann wären alle gleichberechtigte Menschen und das, nicht wahr, das darf doch nicht sein?

Täuschen wir uns nicht selber durch den blinden Glauben an die sogenannt freisinnigen Abgeordneten, die sind, kommt es zum Ernste, kein Schutz für die Schule und die Regierung weiß sich nötigenfalls zu helfen, den meist nur scheinbaren Widerstand durch Honigbrote oder durch Entziehung ihrer Gunst zu brechen. Wir haben vom Parlament keinen Schutz zu erwarten, wir finden ihn ebenso wenig beim Bürgertum, vom Landvolke gar nicht zu reden, wir haben nur uns selbst und — mag's noch so heftig bestritten werden — die Sozialdemokratie. Diese steht und fällt mit der Verallgemeinerung der Bildung, sie braucht selbe zum Leben und Siege wie der Körper das pulsierende Blut, die Lunge die Luft. Sie ist daher naturnotwendig unsere Bundesgenossin, mag sich einer darüber entsetzen so viel er will, es ändert nichts an der Tatsache. Selbst wenn die Lehrerschaft einstimmig diese Bundesgenossenschaft zurückweisen würde, so ließe sich die Sozialdemokratie dadurch nicht beirren, denn sie kämpft in erster Linie für ihre Sache und nicht für uns, Schule und Bildung sind ihr Mittel zum Zwecke und wahrlich zu einem besseren, als sie es dem Klerikalismus und Kapitalismus sind.

Das angeführte Rundschreiben zeigt klar, wohin man steuern will, zur alten Konkordatschule mit einem modern aufgeputzten Mäntelchen. Es beweist aber auch, wie diese Partei es nie und nimmer aufgibt, die Schule ganz in ihre Hand zu bekommen. Für uns soll dies die ernsteste Mahnung sein, einig zu werden, vom Zwiste, der an und für sich höchst kleinlich ist, für die Kampfbereitschaft aber sehr schlimme Folgen haben kann, abzustehen. Wir haben es mit einem internationalen Gegner zu tun, dem es ganz gleich ist, ob Deutsche, ob Slaven durch ihn geschädigt werden. Der Klerikalismus ist zähe, mächtig und einflußreich, skrupellos in der Wahl der Mittel und einem solch gefährlichen Feinde gegenüber sollten wir unsere ohnedies schwache Kraft noch durch überflüssige Spaltungen und Uneinigkeit schwächen! Das ist Selbstmord. Die Losung für uns alle soll dieselbe sein: Einig in der Abwehr, einig im Kampf für die freie Schule!

Družtveni vestnik.

Kranjsko.

Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja ima II. zborovanje t. l. dne 18. t. m. v Dolenji vasi. Pričetek ob pol 11. uri dop. Dnevni red: a) Razgovor o konferenčni razpravi (poročevalec g. V. Engelmann), b) Tretja formalna stopnja in naše stanje (poročča g. F. Stefančič), c) Nasveti in predlogi. — Po zborovanju bo izlet v Jelendol, toda le, če se izjavi zanj večina zborovalcev. Vsak blagovoli torej po dopisnici naznaniti svoje mnenje glede tega društvenemu podpredsedniku g. Fr. Gregoraču.

Književnost in umetnost.

„Knjižnica za mladino“, knjiga 27.—28. Urejuje Engelbert Gangl, učitelj v Ljubljani. Cena 2 K, strani 379. Vsebina: Ivo Trošt: Dobrota in hvaležnost. Povest. — F. O. Rebrčan: Blago srce. Povest. — Juraj Pangrac: Čopke ni! Povest. — Andrej Rapč: Ukane Matjaževega Groge. Povest. — Tone iz Gošče: Bodi pošten! Povest. — Ivan Stukelj: Hud „štrbunk“. Povest. — Vsebina je vezanimiva in v prvi vrsti namenjena mladini, ki je ljudski šoli dorasla, meščanskim šolam in nižjim razredom srednjih šol. — Založništvo je priložilo knjigi to le opazko: Pričujoča dvojnata knjiga št. 27. in 28. bi bila morala iziti že v decembru, ali zakešnili smo iz raznih vzrokov, ki so nas ovirali. V drugačnih razmerah bi se bili pač potrudili, da bi premagali zapreke z večjimi denarnimi žrtvami, toda neznatno zanimanje slovenske javnosti za to podjetje nas k temu ni vspodbujalo. — Vkljub vsej možni reklami smo dobili naročnikov na 424 iztisov, kar nam daje komaj pokritje za knjigo-veza, urednika, honorarje in pošto. — Vseh dohodkov v 16 mesecih smo imeli K 1333-45, a med temi je lepo število prodanih snopičev stare zaloge. Vsakdo lahko izprevidi iz tega, da založnik ne more naprej ob tako neznatnem zanimanju občinstva. Zato letos ne bo nobene knjige več. Dežela Kranjska in Štajerska imata na stotine šol, ki niso še naročene. Ko se naroče na dosedanje knjige in bo upanje, da ostanejo naročnice tudi zanaprej, bomo nadaljevali. Prosimo pa vse dosedanje gg. naročnike, da nam ostanejo blagohotno zvesti tudi po tem neljubem prestanku, ako in ko bomo zopet nadaljevali z izdajanjem prepotrebne „Knjižnice za mladino“. — Od nas samih je torej odvisno, se li vzdrži to prelepo in prekoristno književno podjetje, ali pa — preneha, kar bi bila vsekakor velika škoda. — Svoje čitatelje opozarjamo na dotični odstavek v današnjem poročilu „Zavezinega“ tajnika.

Mali vitez (Pan Volodijevski). Zgodovinski roman. Spisal H. Sienkiewicz, poslovenil Podravski. Doslej je izšlo 11. zvezkov tega slovečega romana. Vsak zvezek stane 40 h. Roman izdaja knjigarna Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

Vestnik.

Izkušnjo za učiteljice ročnih del so napravile te-le gospodične: Josipina Krakar, Pelagija Cesar, Marica Cesar, Josipina Kavšek in A. Muric. **Sankcioniran zakon.** Zakonski načrt, sklenjen od deželnega zbora goriškega, ki uravnava šolske prispevke iz zapuščin, je dobil najvišje potrjenje.

Razglas. C. kr. okrajni šolski svet sklicuje okrajno učiteljsko konferenco za učitelje slovenskih in utrakvistčnih šol Kočevskega okraja v sredo, dne 8. julija 1903 ob 9. uri zjutraj v Ribnico. Dnevni red. 1. Predsednik otvori zborovanje in imenuje namestnika. 2. Volitev dveh zapisnikarjev. 3. Poročilo c. kr. okr. šol. nadzornika o nadzorovanju šol. 4. Ukazi in razglasi šolskih oblastev. 5. Referat: Učna slika v računstvu za eno uro v dveh oddelkih s posrednim in neposrednim poukom. Snov prve pol ure: I. oddelek (posredni pouk) izdeluje dve nalogi oziroma dva izgleda št. 13, str. 56. II. oddelek (neposredni pouk): učitelj razvija z učenci prvega oddelka IV. razreda nalogo 35, str. 67. Snov druge pol ure. I. oddelek (neposredni pouk): Razvija se z učenci prvega oddelka IV. razreda naloga 29, str. 57. II. oddelek (posredni pouk) izdeluje nalogi 30, str. 67, naloga 43, str. 67. Vse naloge po Močnikovi računici II. stopnja. Vsaki član konferencije izdela: a) kratko dispozicijo v glavnih potezah za vse naloge. b) razvija metodično nalogo 35 str. 67 s sodelovanjem učencev IV. razreda in doloži ta referat c. kr. šol. nadzorniku vsaj 8 dni pred konferenco. Referente določi c. kr. okrajni šolski nadzornik pri konferenci. 6. Določitev učnih knjig za prihodnje šolsko leto. 7. Poročilo knjižničnega odbora, pregled računov in volitev tega odbora. 8. Volitev stalnega odbora. 9. Nasveti, katere je doposlati vsaj 3 dni pred konferenco c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku.